

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 25/37786-2
Saksbehandler Daniel Haraldsson Nilsen

Utvalg	Møtedato
Hovedutvalg for utdanning og folkehelse	04.02.2026

Svar på høring – søknad om landslinje i islandshest ved Gjermundnes videregående skole

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

Agder fylkeskommune støtter ikke etablering av en ny landslinje med fordypning i islandshest ved Gjermundnes videregående skole.

Vedlegg

Søknad om etablering av landslinje Gjermundnes vgs. - Islandshest
Landslinjesøknad islandshest Gjermundnes 8.oktober 2025 3167283_1_1

Sammendrag

Gjermundnes videregående skole søker om å opprette landslinje i islandshest fra høsten 2027. Søknaden er grundig og belyser behovet for spesialisert kompetanse innen hestefaget, med argumenter knyttet til verdiskaping, næringsutvikling og nasjonalt behov. Skolen har gode fasiliteter og bred støtte fra næringen. I vår vurdering må vi se tilbudet opp mot eksisterende utdanningstilbud, nasjonale føringer og konsekvenser for helheten i videregående opplæring.

Saksopplysninger

Gjermundnes videregående skole har søkt om å etablere en landslinje i islandshest med oppstart høsten 2027. Bakgrunnen for søknaden er et økende nasjonalt behov for spesialisert kompetanse innen islandshestfaget, både i hestenæringen og i hestesporten. Skolen har i flere tiår hatt hestefag som en del av sitt tilbud innen naturbruk og har over tid bygget opp faglig kompetanse, infrastruktur og samarbeid med næringen. Søknaden er utviklet i tett dialog med lokale, regionale og nasjonale aktører i islandshestmiljøet, som også har uttrykt støtte til etableringen.

Saken gjelder etablering av en landslinje i islandshest under utdanningsprogrammet naturbruk ved Gjermundnes videregående skole. Islandshesten er den mest utbredte ridehesterasen i Norge, med over 5 000 registrerte hester og et landsdekkende organisert miljø. Rasen har særegne egenskaper, blant annet fem gangarter, egne konkurranseformer og et internasjonalt avlsregister (WorldFengur), som stiller krav til spesialisert kompetanse innen trening, avl og bruk.

Formålet med landslinjen er å tilby elever fra hele landet en spisset og praksisnær opplæring innen profesjonell bruk av islandshest. Utdanningen skal forberede elevene på læretid og yrkesutøvelse innen blant annet trening, konkurranse, avl, rideskole, natur- og opplevelsesturisme, hesteassistert terapi og Inn på tunet-tilbud. Det legges også vekt på entreprenørskap, verdiskaping og bærekraftig næringsutvikling i distriktene. Skolen viser til at det i dag ikke finnes tilsvarende landslinjer eller fagskoletilbud i Norge, og at mange unge derfor søker utdanning i utlandet, særlig på Island. En norsk landslinje vurderes som et tiltak for å sikre nasjonal kompetansebygging og styrke fagmiljøet innen islandshest.

Gjermundnes videregående skole vurderes som godt rustet for oppgaven, med eksisterende ridehall, stallfasiliteter, uteområder, internat og lærerkrefter med relevant kompetanse. Flere undervisningselementer kan samordnes med eksisterende tilbud, noe som gir effektiv ressursbruk. Det er planlagt et opptak på 12 elever per år, med små praksisgrupper for å ivareta sikkerhet og kvalitet i opplæringen.

I arbeidet med saken er ulike løsninger og tilnærminger indirekte vurdert. Dagens situasjon, uten et nasjonalt videregående tilbud med fordypning i islandshest, innebærer at kompetanseutvikling enten skjer gjennom generelle naturbrukstilbud, uformell opplæring i næringen eller utdanning i utlandet. Dette vurderes ikke som tilstrekkelig for å møte næringens behov for systematisk og spesialisert kompetanse.

Etablering av en landslinje ved Gjermundnes videregående skole fremstår som en alternativ løsning som bygger videre på eksisterende infrastruktur, fagmiljø og samarbeid med næringen. Samtidig er det lagt til grunn at opplæringen skal forankres i nasjonale

læreplaner, men tilpasses islandshestens særpreg gjennom en lokal læreplan utviklet i samarbeid med bransjeaktører.

Det er også vurdert hvordan ressursbruk kan balanseres, blant annet gjennom begrenset elevtall, sambruk av fellesfag, samarbeid med eksterne aktører og bruk av skolens egne transportressurser. På denne måten søker man å etablere et faglig robust og økonomisk bærekraftig tilbud som kan møte både elevenes og næringens behov over tid.

Vurderinger

Det finnes allerede utdanningstilbud innen hestefag i flere fylker, inkludert naturbruk med fordypning i hest. Disse tilbudene dekker et bredt spekter av kompetansebehov, og det er utfordringer med å fylle opp elevplasser i enkelte eksisterende tilbud. Å opprette en landslinje med smal spesialisering kan svekke elevgrunnlaget for disse tilbudene og dermed true bærekraften i dagens struktur.

Selv om søknaden viser til et nasjonalt behov for kompetanse på islandshest, er dette primært en nisje innen hestefaget. Det er ikke dokumentert at behovet er så stort at det forsvarer en landslinje, fremfor å styrke eksisterende tilbud gjennom fordypning eller samarbeid med næringen.

Opprettelse av en landslinje vil medføre trekk i rammebudsjettet for alle fylkeskommuner. Dette kan gi negative konsekvenser for andre utdanningstilbud i Agder, særlig innen naturbruk og hestefag, som allerede har utfordringer med rekruttering. En landslinje med smalt fokus kan også føre til fragmentering av fagmiljøet, fremfor å styrke det nasjonale kompetansemiljøet gjennom samarbeid og fleksible løsninger.

Behovet for kompetanse på islandshest kan ivaretas gjennom lokale og regionale tilpasninger, samarbeid med næringen og bruk av eksisterende naturbrukstilbud. Dette gir bedre ressursutnyttelse og sikrer bredde i opplæringen.

Økonomiske konsekvenser

Ved opprettelse av nye landslinjeplasser i en fylkeskommune vil de øvrige fylkeskommunene få et trekk i rammebudsjettet. Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak vil ikke gi reduksjon i rammebudsjettet.

Konklusjon

Agder fylkeskommune støtter ikke etablering av ny landslinje i islandshest ved Gjermundnes videregående skole. Begrunnelsen er for det første at tilbudet vil svekke eksisterende utdanningstilbud innen hestefag. For det andre er det ikke dokumentert et tilstrekkelig nasjonalt behov som forsvarer opprettelse av landslinje. Til slutt vil opprettelsen ha negative økonomiske konsekvenser for øvrige fylkeskommuner.

Kristiansand, 20.01.2026

Tine Sundtoft
fylkeskommunedirektør

Arly Hauge
fylkesdirektør